

روحانی: مواجهه با ترامپ
برنامه‌ریزی دقیق می‌خواهد

دولت چهاردهم در شرایط سختی مسئولیت را برعهده گرفته است؛ تا جایی که می‌توان گفت سال ۹۲ که دولت یازدهم آغاز به کار کرد، ما با رشد اقتصادی منفی ۸/۵ درصد، تصمیم ۵+۱ برای جنگ با ایران، صادرات ۹۰۰ هزار بشکه نفت در روز و تورم نقطه‌به‌نقطه ۴۲ درصدی مواجه بودیم، ولی شرایط امروز از لحاظ اقتصادی و سیاست خارجی و تحریم حتی از آن زمان هم پیچیده‌تر است.

بودجه سال آینده نشان می‌دهد ما با چه مشکلاتی مواجه خواهیم بود. سهم نفت در منابع عمومی بودجه ۴۴/۲ درصد و درآمدهای مالیاتی ۳۲/۷ درصد در نظر گرفته شده است. صادرات یک میلیون و ۸۵۰ هزار بشکه‌ای نفت در روز با قیمت ۶۳ دلار پیش‌بینی شده است که یک میلیون و ۲۵۰ هزار بشکه در روز سهم دولت، ۵۵۰ هزار بشکه سهم نیروهای مسلح و ۵۰ هزار بشکه برای بازپرداخت تعهدات در نظر گرفته شده است که تحقق فروش این میزان نفت با توجه به شرایط ناشی از نتیجه انتخابات آمریکا و وضعیت منطقه، بعید به نظر می‌رسد.

اسرائیل درصدد گسترش جنگ در منطقه با هدف استحکام دولت متزلزل خود و کشاندن ایران به جنگ است. لذا با حمله به ساختمان جنب سفارت ایران در دمشق، تلاش کرد تا ایران را وارد جنگ کند و امروز هم می‌خواهد ایران را وارد جنگ تمام‌عیار کند و حتی پای آمریکا را به میان بکشد و کشورهای منطقه را هم رودرروی ما قرار دهد اما تاکنون هدایت‌ها و ارشادات رهبری مانع از اجرای این هدف شوم شده است؛ گرچه تا حدی جنگ دامان ما را فراگرفته است. ما امروز نیاز به تدبیر قوی و همه‌جانبه داریم تا اسرائیل را در این اهدافش ناکام بگذاریم. اسرائیل تاکنون در تمام ادعایش که گفته بود در زمان کوتاه چندماهه، حماس و حزب‌الله لبنان را از بین می‌برد و آسرای خود را آزاد می‌کند، ناکام مانده است؛ گرچه صدمات زیادی به حماس و حزب‌الله و جهاد اسلامی وارد شده است اما اسرائیل به اهدافش نرسید و هرگز نخواهد رسید.

مواجهه با دولت آینده آمریکا نیاز به برنامه‌ریزی دقیقی دارد. ترامپ در سال ۹۷ تصمیم گرفت تا نظام جمهوری اسلامی را سرنگون کند. در آن زمان بحث آن‌ها تنها ضربه به برجام یا جلوگیری از فروش نفت ایران نبود. مشاور امنیت ملی آمریکا به صراحت اعلام کرد که نظام جمهوری اسلامی ایران ۲۲ بهمن امسال را جشن نخواهد گرفت که جهان شاهد شکست آمریکا در این توطئه بود. اگر در دولت یازدهم موفق شدیم تحریم را برداریم، در دولت دوازدهم با هدایت رهبر معظم انقلاب و حمایت مردم، موفق شدیم نظام را در برابر توطئه آمریکا و رژیم صهیونیستی حفظ کنیم. دولت دوازدهم دولت مقاومت و ایستادگی بود. نگذاشتیم ترامپ در زدن ضربه اساسی به ایران موفق شود و حتی او که بی‌میل نبود ایران را وارد جنگ کند، در این هدف هم او را ناکام گذاشتیم. در جلسه شورای امنیت سازمان ملل در سال ۹۷ که به ریاست ترامپ تشکیل شده بود از ۱۵ عضو، ۱۲ عضو رودرروی ترامپ ایستادند و از برجام حمایت کردند. در مقطع بعدی ترامپ تلاش کرد از لغو تحریم تسلیحاتی ایران در سال ۲۰۲۰ جلوگیری کند که باز هم ناموفق بود. در طرح بعدی برای اجرای طرح ماشه نسبت به برجام هم تلاش زیادی کرد که ناموفق بود. ترامپ در طول آن سه سال در همه طرح‌های سیاسی علیه ایران دچار شکست تحقیرآمیز شد.

ترامپ یک بار با ما زورآزمایی کرده است. چهار سال روبروی ایران ایستاد و به انواع توطئه‌ها دست زد ولی به اهدافش نرسید. البته شرایط امروز کمی متفاوت است ولی باز هم با تدبیر می‌شود از این مسیر سخت عبور کرد. گرچه با توجه به مسائل منطقه کار سخت‌تر است، اما معنی اش این نیست که نتوانیم از این مشکلات عبور کنیم. با توکل به خداوند و انسجام و وحدت ملی و ارشادات رهبر معظم انقلاب می‌توانیم یک بار دیگر دشمنان را ناکام نماییم و توطئه‌های شورانه آن‌ها را خنثی کنیم.

بداقبال و بداقبال‌تر

درباره روایت حسن روحانی از موقعیت مسعود پزشکیان و رودرروی آمریکا و اسرائیل با ایران

محمدجواد روح

سردبیر

شاید هیچ‌کس همچون حسن روحانی، معنای عبارت «دونالد ترامپ» را نداند؛ رئیس‌جمهوری غیرمترقیه که در تلای‌ترین روزهای ریاست‌جمهوری حسن روحانی ناگهان در آمریکا ظهور کرد و هر چه او کشته بود، بر باد داد. خروج از برجام در اردیبهشت ۱۳۹۷ بلایی بود که ترامپ بر سر روحانی نازل کرد و کلید او را که تازه دو سه سالی بود سخت‌ترین قفل سیاست خارجی ایران را گشوده بود و بندهای تحریم را تا حد زیادی زوده بود؛ از کار انداخت. توافق هسته‌ای همچون گوساله‌ای بود که دل صاحبش را کباب کرد تا گاو شود و چون به وقت شیردهی رسید، مخالفان داخلی سطل را وارونه کردند و ترامپ هم آن را گلوربرد

و سرنگون کرد. روحانی و یارانش شاید آن همه بداقبالی که سرنوشت برای شان رقم زده بود، باور نداشتند؛ خصوصاً که تازه داشتند از زیر بلای ترامپ کمر راست می‌کردند که سیلاب‌های سراسری ۱۳۹۸ و پس از آن، بلایی سهمگین‌تر چون کرونا فرارسید؛ بلایی که هر چه مرگ و درد و اشک با خود داشت؛ دست‌کم یک خیر را برای روحانی و ایران و ایرانیان به همراه آورد؛ مانع تداوم ریاست‌جمهوری ترامپ شد. او را در پاییز ۲۰۲۰ (۱۳۹۹) سرنگون کرد. هر چند هم‌زمانی پایان دولت ترامپ با آخرین ماه‌های دولت روحانی و موقعیت شکننده او که عملاً در سستیز با بلوک اصلی قدرت قرار گرفته بود و نیز پس از حوادث دی‌ماه ۱۳۹۶ و آبان ۱۳۹۸ پشتوانه اجتماعی اش هم از بین رفته بود، عملاً امکان فرصتی برای بازگرداندن آب بر جام به جوی در اختیار روحانی نگذاشت.

چنین بود که روحانی هنوز و با گذشت بیش از سه‌سال از پایان دولت‌اش، به‌نوعی خود را بداقبال‌ترین رئیس‌جمهور ایران می‌داند که اسیر دوگانه ترامپ / کرونا شد. باین‌حال، او حالا که ۱۰۰ روز از آغاز به کار

رئیس‌جمهور پزشکیان می‌گذرد، احساس می‌کنید یکی، بدشانس‌تر از او هم وجود دارد. مسعود پزشکیان که از روز تحلیف‌اش حتی شب آرام نداشتند است. شب نخست با تور اسماعیل هنیه، رهبر حماس، گذشت و از فردای آن، ایران وارد بی‌سابقه‌ترین سطح تنش خارجی پس از جنگ ایران و عراق شد. چنین بود که صد روز نخست دولت پزشکیان را باید روزها و شب‌های خوف‌ورجا دانست؛ شب‌هایی که چشم‌ها نخواستند تا در باید خبری از حمله طرفین می‌شود یا نه. و روزهایی که عملاً همه فعالیت‌های کشور معلق مانده بود و منتظر مشخص شدن روند و سمت‌وسوی تحولات، یک پرسش مگودر همه اذهان می‌خلید: جنگ شد؟

این وضعیتی است که پزشکیان در آن گرفتار آمده است. وضعیتی چنان معلق و بلا تکلیف که شاید برای آن، بازگشت ترامپ نه یک بلا که نوری در انتهای تونل بنماید. در واقع، کار پزشکیان و دولت او چنان بر لبه تیغ و در میانه جنگ و صلح گرفتار آمده که برای آن، یکطرفه شدن ماجرا اولویت است و طبیعی و بدیهی است که خواست پزشکیان و حامیان او و نیز بخش مهمی از ساختار سیاسی، کاهش تنش و نرفتن به سوی جنگ است. اما حتی اگر تصمیم ایران در مواجهه با آمریکا و اسرائیل همچنان مبتنی بر راهبرد اعلامی «نه جنگ، نه مذاکره» باشد؛ در مقابل، نتایج‌هایی قرار دارد که بقای خود را در گروی گسترده جنگ و چنان که خود می‌گوید، «زدن سر اختاپوس» می‌داند. راست رادیکال اسرائیل دچار این تصور است که پس از حماس و حزب‌الله، فرصت و بهانه لازم برای تعیین تکلیف ایران را هم به دست آورده است. البته، جنگ با ایران قابل‌مقایسه با دیگر حملات

در پی سخنان اخیر حسن روحانی در دیدار با استانداران دولت‌های یازدهم و دوازدهم، روزنامه هم‌میهن گفت و گو‌هایی با حشمت‌الله فلاحت‌پیشه، رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس دهم، محمود واعظی، قائم‌مقام حزب اعتدال و توسعه و جهانبخش خانجانی، عضو شورای مرکزی حزب کارگزاران سازندگی داشته است که در ادامه می‌آید.

سخت‌تر از ۹۲

بررسی اظهارات دیروز حسن روحانی درباره موقعیت دولت چهاردهم و مواجهه با ترامپ

نظر
خواهیحسن روحانی در سخنرانی با توجه به وضعیت پیش آمده، شروع دولت چهاردهم را سخت‌تر از زمان شروع به کار خودش در ۹۲ می‌داند؟
آیا وضعیت ایران سخت‌تر و بحرانی‌تر شده است؟

یک انتخاب جدی در داخل بود که یک انرژی مردمی عمده را پشت سر داشت و تیم روحانی سعی کرد که این انرژی را هدر ندهد و راهبرد تغییر در سیاست خارجی را مطرح کرد و برجام حاصل این راهبرد بود. ولی شروع دوران آقای پزشکیان علاوه بر اینکه پشتوانه‌های اقتصادی دولت خیلی کم بود، بحران‌های منطقه‌ای جدی هم وجود داشت که در دوران روحانی نبود و مهمتر اینکه دست بسته پزشکیان در شکل دهی به کابینه هم به این موضوع کمک کرد. من معتقدم پزشکیان پس از دوران انتخابات، یکبار خود را در فضای فکری جدید دید که با فضای ذهنی دوران انتخابات متفاوت بود و وارد فضای ذهنی محافظه‌کارانه شد؛ در صورتی که فضای انتخاباتی ایران باعث شد که پزشکیان رئیس‌جمهور شود. فضای محافظه‌کارانه‌ای که پزشکیان با آن دولتش را شروع کرد، فضای دلخواه شکست‌خوردگان در انتخابات و کاسبان تنش و تحریم بود. من معتقدم ضربه اول را اطرافیان پزشکیان به او زدند که انرژی انتخابات او را در سالی دیگر تخلیه کردند؛ چنانچه دیدیم در مجلس، ایشان و آقای عراقچی ادبیات خودشان را به ادبیات جبهه‌پایداری نزدیک کردند و این چیزی بود که ضرر آن در درجه اول به کل کشور رسید.

عملکرد دولت‌های قبل، با شرایطی روبرو هستیم که بسیاری از شاخص‌ها دچار اختلال و اغتشاش است و دولت چهاردهم باید تمام این معضلات و بحران‌ها را به‌نوعی حل کند و بتواند از عهده آن بریاید و به خاطر همین، در ابتدای دولت چهاردهم شما می‌بینید به‌رغم همه همدلی‌ها و وفاقی که بین دولت به‌ویژه با تدبیر ریاست‌جمهوری وجود دارد، هنوز در بسیاری از مسائل دچار مشکل هستیم و ما باید منتظر معضلات اقتصادی و اجتماعی بیشتری در آینده باشیم؛ آن هم به دلیل کسری بودجه‌ای که وجود دارد. در حال حاضر کشور با کسری بودجه‌ای بالغ بر بیش از ۷۰۰ هزار میلیارد تومان روبروست و طبیعی است که نتوان آینده را خیلی موفق ارزیابی کرد.

حشمت‌الله فلاحت‌پیشه: زمانی که احمدی‌نژاد دولت را تحویل داد، وضعیت خزانه کشور خیلی بهتر از روزی بود که پزشکیان دولت را تحویل گرفت و از طرفی هم آقای روحانی با شعار تازه روی کار آمده بود که این شعار دلخواه دموکرات‌های آمریکا و اوپاما بود. اوپاما واقعاً هدفش این بود که با ایران به یک توافق برسد و البته انتخاباتی که روحانی داشت، حاصل

محمود واعظی: نمی‌توان گفت وضعیت سخت و بحرانی شده است اما مشکلاتی که از نظر اقتصادی، در گذشته و در سال ۹۲ بوده الان هم وجود دارد و شاید بیشتر هم شده باشد؛ اما دو اتفاق بسیار مهم در این بین وجود دارد: اول اینکه جنگ غزه را شاهد هستیم و منطقه را با شرایط بی‌ثبات و بحرانی مواجه کرده است، حمله به لبنان نیز همینطور و درگیری‌هایی که بین ایران و رژیم صهیونیستی است نیز مزید بر شرایط است. این درگیری‌ها به این شکل در سال ۹۲ وجود نداشت و همین مسائل تأثیری از نظر روانی روی مردم گذاشته است. لذا از نظر مسائل آمدن ترامپ نیز شرایط جدیدی ایجاد شده است، لذا از نظر مسائل سیاست خارجی، وضعیت منطقه و مسئله اقتصادی شرایط سخت‌تر است.

جهانبخش خانجانی: قطعاً اینگونه است. اگرچه در دولت آقای احمدی‌نژاد خطاهای استراتژیک مهمی وجود داشت، اما اثرات تحریم هنوز نقش اساسی را ایفا نکرده بود و کشور دچار این فروپاشی عظیم نشده بود. متأسفانه به دلیل

